

Govor prvog potpredsednika Vlade i ministra spoljnih poslova Ivica Dačića na današnjoj svečanosti povodom obeležavanja sedamdesete godišnjice Ujedinjenih nacija:

„Poštovane gospođe Mikulesku i Vojačkova Soljorano,
Vaše Ekselencije,
Dame i gospodo,

Zadovoljstvo mi je da vam se obratim ovom prilikom i čestitam vam predstojeći Dan Ujedinjenih nacija koji se obeležava 24. oktobra.

Današnjim skupom proslavljamo sedamdeset godina od osnivanja Ujedinjenih nacija u San Francisku 1945. godine. Naša organizacija je stvorena na zgarištu Drugog svetskog rata, sa ciljem da sačuva čovečanstvo od užasa rata i razaranja, kao i da obezbedi uslove za prosperitetan ekonomski i socijalni razvoj i poštovanje ljudskih prava svih. Slavimo sedamdesetogodišnjicu UN-a u godini kada je međunarodna zajednica suočena sa ozbiljnim, novim izazovima bez presedana, poput aktuelne migrantske krize. O razmerama ove krize sa kojom se suočava Evropa, uključujući i Srbiju, svedoči podatak da je u našu zemlju od početka godine ušlo oko 230.000 migranata. Nastala situacija rezultat je nemogućnosti međunarodne zajednice da iznađe održiva rešenja za krizne situacije u regionima Bliskog istoka i severne Afrike, uz puno poštovanje principa Povelje UN-a. Istovremeno, UN se suočavaju i sa novim mogućnostima i šansama da se npr. iskoreni siromaštvo i obezbedi održivi razvoj.

Ujedinjene nacije je osnovala pedeset i jedna država, među njima i Jugoslavija. UN danas imaju 193 članice što ih čini zaista univerzalnom organizacijom.

Drugi generalni sekretar UN-a Dag Hameršeld je rekao da Ujedinjene nacije nisu bile stvorene da bi odvele čovečanstvo u raj, već da ga spasu od pakla. I zaista u proteklih sedam decenija, UN, iako nisu mogle da spreče brojne ratove i sukobe, uspele su da spreče izbijanje novog globalnog sukoba. Pored toga, značajni rezultati su postignuti na suzbijanju siromaštva i gladi i emancipaciji naroda koji su prošli kroz proces dekolonizacije. UNICEF, kao agencija čija je misija pomoć deci, na primer, obezbedila je školovanje i put ka boljem i zdravijem životu milionima dece širom sveta. I pored svih slabosti, Ujedinjene nacije su se pokazale dugotrajnijim i efikasnijim od svog prethodnika Društva naroda koje nije uspelo da spreči izbijanje Drugog svetskog rata. Svet bi zaista izgledao sasvim drugačije da nema Ujedinjenih

nacija, te je njegova izuzetna uloga i zasluga nesumnjiva.

U poslednjih sedamdeset godina promene i situacija na međunarodnoj sceni i te kako su se odražavale i na funkcionisanje UN-a. Kao univerzalna organizacija, UN su posebno značajne, jer je to forum gde se glas svih zemalja sveta, pa i onih najmanjih, može čuti kao ravnopravan sa ostalim. Suverena jednakost svih članica je suštinska vrednost naše organizacije.

Republika Srbija pridaje izuzetan značaj radu UN-a, čije principe i ciljeve u punoj meri poštuje i podržava. Jasno je da kršenje Povelje UN-a ne može da vodi dobrom. Nažalost bilo je situacija u poslednjih sedamdeset godina kada principi Povelje nisu poštovani, što smo iskusili i na sopstvenom primeru. Kršenje međunarodnog prava stvara ogromne probleme za međunarodnu zajednicu i čovečanstvo i vodi stvaranju opasnih presedana.

Upravo ovih dana svedoci smo još jednog primera apsolutno neprihvatljivog kršenja međunarodnog prava i Povelje UN-a. Reč je o preporuci Izvršnog saveta Uneska u vezi sa zahtevom za prijem tzv. Republike Kosovo u članstvo Uneska. Srbija se svim diplomatskim sredstvima suprotstavlja ovoj vrsti zloupotrebe jedne organizacije iz sistema UN-a kao političkog instrumenta afirmacije ilegalne i jednostrano proglašene nezavisnosti dela teritorije jedne države članice UN-a, čiji su suverenitet i teritorijalni integritet zagarantovani još uvek važećom i pravno obavezujućom rezolucijom Saveta bezbednosti UN-a 1244.

Suprotstavljajući se ovome, Srbija brani međunarodno pravo, Povelju UN-a i vrhovni autoritet Saveta bezbednosti na planu očuvanja međunarodnog mira i bezbednosti, ali i moralni integritet i odgovornost Uneska prema kulturnom nasleđu. Ovi principi moraju biti poštovani u punoj meri jer samo na taj način postojeći sistem međunarodnih odnosa, zasnovan na Povelji UN-a, može biti očuvan, a međunarodno pravo može sačuvati svoju univerzalnu validnost. Činjenica da je apsolutna većina država članica Izvršnog saveta na jučerašnjem glasanju demonstrirala svoje neslaganje sa ovom odlukom, daje nadu da Srbija u svojoj borbi za poštovanje međunarodnog prava može da računa na podršku mnogih drugih zemalja širom sveta.

Danas ovde u Palati Srbija otvaramo, u saradnji sa Institutom za međunarodnu politiku i privredu, koji je depozitar dokumenata UN-a, izložbu koja svedoči o bogatoj istoriji odnosa naše zemlje i UN u poslednjih sedamdeset godina. Tu je fotografija na kojoj naš ambasador Stanoje Simić potpisuje Povelju UN-a u San Francisku 1945. godine. Prikazane su i fotografije mirovnih snaga tadašnje JNA, na Sinaju pedesetih godina prošlog veka, kao i srpske vojske u mirovnim misijama na Kipru, Libanu i Africi u aktuelnom momentu. Prikazani su brojni susreti generalnih sekretara UN-a sa našim zvaničnicima, kao i njihove posete našoj zemlji. Istorija odnosa naše zemlje i UN je izuzetno bogata i sadržajna. Kao Jugoslavija bili smo u dva navrata članovi Saveta bezbednosti i aktivni članovi Ekonomsko-socijalnog saveta. U vreme Hladnog rata, Beograd je bio jedan od vodećih centara Pokreta nesvrstanih zemalja koji se u okviru UN-a suprotstavljao blokovskoj podeli sveta.

Republika Srbija i danas daje, shodno svojim mogućnostima, doprinos očuvanju međunarodnog mira i stabilnosti i vodeća je zemlja u regionu po obimu učešća u mirovnim operacijama Ujedinjenih nacija. Naša vojska i policija su prisutne trenutno u osam mirovnih misija UN-a. U toku srpskog predsedavanja Generalnom skupštinom UN-a na njenom 67. zasedanju započet je proces formulisanja nove Agende održivog razvoja planete u periodu do 2030. godine koju su

lideri UN-a prošlog meseca usvojili u Njujorku, a čiji je cilj da se iskoreni ekstremno siromaštvo i obezbedi održivi razvoj planete. Republika Srbija je davala aktivan doprinos tom procesu kao članica Otvorene radne grupe za formulisanje ciljeva održivog razvoja i Međuvladinog komiteta eksperata za finansiranje održivog razvoja. Srbija će, takođe, dati pun doprinos zajedničkim naporima usmerenim na zaustavljanje opasnog zagrevanja planete na predstojećem Samitu o klimatskim promenama u Parizu. Ove godine potpisaćemo i novi petogodišnji Okvir razvojnog partnerstva Republike Srbije i UN-a koji će biti usklađen sa našim naporima da realizujemo upravo usvojene ciljeve održivog razvoja i ubrzamo naše pristupanje EU. Radujemo se što će od proleća sve UN agencije u Beogradu biti smeštene u jednoj zgradi koju ćemo, nadam se, otvoriti zajedno sa generalnim sekretarom UN Ban Ki-munom.

Predviđanja američkog politikologa Fukujame da je došao kraj istorije se nisu obistinila. Svakim danom smo svedoci novih izazova i pretnji miru, stabilnosti i razvoju. Ugrožen je i sam opstanak naše planete i civilizacije ako se ozbiljno ne suočimo sa pretnjom klimatskih promena. Međunarodna zajednica mora kolektivno da rešava ove probleme. Bolju organizaciju za multilateralno delovanje od Ujedinjenih nacija nemamo. Dužnost svih država članica je da u godinama koje su pred nama osnažimo i revitalizujemo Ujedinjene nacije i učinimo ih delotvornijim i efikasnijim kako bi one bile osposobljene da se suoče sa izazovima koji su pred nama. Na tom putu možete računati na podršku Srbije i njen aktivan angažman i doprinos.

Hvala!"